

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Cdo/89/2016
Identifikačné číslo spisu:	6711216749
Dátum vydania rozhodnutia:	30.03.2017
Meno a priezvisko:	JUDr. Jozef Kolcun
Funkcia:	súdca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2017:6711216749.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcov : 1/ K. D., rod. R., bývajúca v Q., 2/ X. I., rod. R., bývajúca v Q., 3/ B. S., rod. R., bývajúca v S., 4/ Y. J., bývajúci v Q., 5/ B. O., rod. J., bývajúca v S., 6/ W. R., rod. R., bývajúci v Q., 7/ X. N., rod. R., bývajúca v Q., 8/ K. R., rod. D., bývajúca v Q., všetci zastúpení JUDr. Jánom Repášom, advokátom vo Zvolene, Trhová č. 4, proti žalovaným : 1/ W. R., bývajúci v Q., 2/ Y. R., bývajúci v Q., 3/ Y. B., rod. R., bývajúca v Q., 4/ K. B., rod. R., bývajúca v Q., všetci zastúpení JUDr. Jánom Krnáčom, advokátom vo Zvolene, Nám. SNP č. 70/36, o určenie, že nehnuteľnosti patria do dedičstva, vedenom na Okresnom súde Zvolen pod sp. zn. 16 C 213/2011, o dovolaní žalobcov 1/ až 8/ proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 20. novembra 2014, sp. zn. 16 Co 154/2014, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a .

Žalovaní 1/ až 4/ majú nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Zvolen rozsudkom z 2. októbra 2013 č. k. 16 C 213/2011-204 zamietol návrh žalobcov, ktorým sa domáhali určenia, že do dedičstva po neb. W. R., nar. XX.X.XXXX, naposledy bytom Q., ktorý zomrel dňa XX.X.XXXX, patria nehnuteľnosti uvedené v petite žaloby. Uložil žalobcom spoločne a nerozdielne nahradiť žalovaným trovy konania. V odôvodnení rozhodnutia súd prvej inštancie uviedol, že žalobcovia v predmetnom konaní preukázali naliehavý právny záujem na takejto žalobe. Pokiaľ sa týka samotnej dôvodnosti žaloby, mal za to, že žalobcovia v konaní neunesli dôkazné bremeno na preukázanie vlastníckeho práva k sporným nehnuteľnostiam u ich predchodcu W. R., nar. XX.X.XXXX, ktorý zomrel XX.X.XXXX. Listiny, ktoré žalobcovia v konaní predkladali súdu neboli hodnovernými listinnými dôkazmi preukazujúcimi vlastnícke právo k sporným nehnuteľnostiam u poručiťľa W. R.. Naopak, žalovaní preukázali súdu predloženými listinnými dôkazmi, že sporné nehnuteľnosti, ktoré boli pôvodne zapísané v pozemnoknižnej vložke č. XXX a č. XXX katastrálne územie Q., boli prevedené darovacou zmluvou z otca W. R. nar. XXXX, ktorý zomrel v roku XXXX, na vtedy ešte maloletého W. R., nar. XXXX, o čom súdu predložili aj darovaciu zmluvu z o dňa 30.11.1948 vedenú pod č . d . 3543/48 a zároveň uvedenú skutočnosť preukázali aj predložením

listinných dôkazov ohľadom schválenia právneho úkonu opatrovanským súdom za vtedy maloletého W. R., nar. XXXX. Nehnuteľnosti vo vložke č. XXX katastrálne územie Q. W. R. XXXX - XXXX daroval svojim trom synom, a to : W. R. - XXXX-XXXX, B. R. - XXXX-XXXX a B. R. nar. v roku XXXX, každému po jednej tretine. W. R., nar. XXXX, ktorý zomrel dňa XX.X.XXXX nebol jeho synom, ale bol jeho vnukom. O skutočnosti, že nehnuteľnosti uvedené vo vložke č. XXX katastrálne územie Q. a vložke č. XXX katastrálne územie Q. dal prepísať W. R. XXXX-XXXX na svojich synov svedčí aj listinný dôkaz, ktorý predložili žalovaní v konaní, a to „Hodnoverné vyhotovenie“, jednaciu číslo 62/1949, číslo denníka 2318/49 - „Verejno-notárska listina“ zo dňa 10.3.1949, ktorú spísal Q. B. - verejný notár vo Zvolene, kde o. i. z obsahu uvedenej listiny vyplýva, že pred notára predstúpili manželia, a to W. R. a jeho manželka B. R., rod. S., obyvatelia domu č. F. a požiadali ho o spísanie uvedenej verejno-notárskej listiny, kde W. R. prehlásil, že omylom označili zmluvu spísanú formou verejno-notárskej listiny zo dňa 17.2.1949 ako darovaciu zmluvu, lebo nehnuteľný majetok, ktorý si spolu za ich manželského spolužitia nadobudli dali prepísať na jeho deti : „W., B. a B. R., z ktorých W. R. a B. R. sú z jeho prvého manželstva s nebohcou H., rod. R.. Z tohto dôvodu potom nemohli byť uvedené nehnuteľnosti prejednávané v dedičskom konaní po porúčiteľovi W. R., nar. XX.X.XXXX, ktorý zomrel dňa XX.X.XXXX, nakoľko nebol ich vlastníkom. Žalobcovia teda neunesli dôkazné bremeno na preukázanie dôvodnosti žaloby a preto bol ich žalobný návrh v plnom rozsahu zamietnutý.

2. Krajský súd v Banskej Bystrici na odvolanie žalobcov 1/ až 8/ rozsudkom z 20. novembra 2014 č. k. 16 Co 154/2014-232 potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie. Uložil žalobcom 1/ až 8/ uhradiť spoločne a nerozdielne žalovaným 1/ až 4/ trovy odvolacieho konania. Odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že súd prvej inštancie vykonal dokazovanie vo veci v potrebnom rozsahu, vykonané dôkazy správne vyhodnotil podľa § 132 O.s.p. a svoje rozhodnutie aj náležite odôvodnil podľa § 157 ods. 2 O.s.p. Z odôvodnenia rozhodnutia a obsahu súdneho spisu vyplývajú všetky skutočnosti, ktoré boli potrebné pre rozhodnutie v tejto veci. Žalobcovia hodnoverne nevysvetlili a nepredložili žiadne dôkazy, z ktorých by vyplývalo, aké skutočnosti, resp. aké právne úkony mali byť dôvodom zápisov v PKN vložkách č. XXX a XXX katastrálne územie Q. v prospech W. R., nar. XXXX, zomrelého XXXX. Pozemnoknižné zápisy boli vykonané na základe právnych úkonov z roku 1947 až 1949, žalobcovia svoje tvrdenia hodnoverne nestotožnili s uvedenými zápsmi. Nepredložili žiadne písomnosti a iné dôkazy, z ktorých by vyplývalo, akými právnymi úkonmi a o d koho mal nadobudnúť vlastnícke právo k sporným nehnuteľnostiam ich právny predchodca W. R., nar. XXXX, zomrelý XXXX. Žalobcovia hodnoverne nevysvetlili, prečo mal byť nadobúdateľom nehnuteľností iba najmladší syn W. R. a manželky X. C., ktorý mal viacero starších súrodencov, a ktorý bol v t. č. iba útleho veku. Protirečili si v tvrdení, že žalovaný 1/ mal v Q. prezývku po svojej matke S. a nikdy nebol volaný W. R., ale v odvolaní uviedli, že žalovaný 1/ chodil do školy s deťmi W. R. (syna W. R. st. z prvého manželstva) a bol pokladaný za ich súrodencu, preto sa u všetkých detí písala prezývka A.. Skutočnosť, že prezývka „A.“ sa používala aj u žalovaného 1/, žalovaný v konaní preukázal.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podali dovolanie žalobcovia 1/ až 8/. Prípustnosť dovolania odôvodňovali ustanovením § 237 ods. 1 písm.f/ O.s.p. Namietali, že im bola odňatá možnosť konať pred odvolacím súdom tým, že odvolací súd rozhodol bez nariadenia pojednávania a to jednak zúčastniť sa pojednávania, robiť na ňom prednesy, vysvetliť v odvolaní uvedené relevantné skutočnosti a vyjadriť sa k tvrdeniu protistrany. Poukázali na to, že súd prvej inštancie sa vôbec nezaoberal nimi navrhnutými dôkazmi a vo svojom odôvodnení poukázal len na darovaciu zmluvu zo dňa 30.11.1948 a verejnonotársku listinu zo dňa 10.3.1949. Spochybnili aj právne závery súdu prvej inštancie, ako aj odvolacieho súdu. Navrhli zrušiť rozsudok odvolacieho súdu a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

4. Žalovaní vo svojom vyjadrení navrhli dovolanie žalobcov odmietnuť a priznať im trovy dovolacieho konania.

5. Dovolanie žalobcov bolo podané 9. februára 2015 osobne. Podľa prechodného ustanovenia § 470 ods. 1 Civilného sporového poriadku č. 160/2015 Z.z. (ďalej len „C.s.p.“), ktorý nadobudol účinnosť 1. júla 2016, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Podľa § 470 ods. 2 veta prvá C.s.p. (ale) právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona zostávajú zachované.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 C.s.p.) po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu, zastúpená advokátom, bez nariadenia dovolacieho pojednávania, skúmal prípustnosť a dôvodnosť dovolania. Dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť. Na stručné odôvodnenie (§ 451

ods. 3 veta prvá C.s.p.) dovolací súd uvádza nasledovné :

7. Vzhľadom k tomu, že dovolanie bolo podané pred 1. júlom 2016, t. j. za účinnosti zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „O.s.p.“), dovolací súd postupoval v zmysle vyššie uvedeného § 470 ods. 2 C.s.p. a prípustnosť dovolania posudzoval v zmysle § 236, § 237 ods. 1 a § 238 O.s.p.

8. Podľa právneho stavu účinného do 30. júna 2016 bolo dovolaním možné napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu iba vtedy, pokiaľ to zákon pripúšťal (viď § 236 ods. 1 O.s.p.). Dôvody prípustnosti dovolania proti rozsudku vymedzoval § 238 O.s.p. a proti uzneseniu § 239 O.s.p. Dovolanie bolo prípustné proti každému rozhodnutiu tiež vtedy, ak v konaní došlo k závažnejším procesným vadám uvedeným § 237 ods. 1 O.s.p.

9. Dovolatelia dovolaním napadli potvrdzujúci rozsudok odvolacieho súdu, ktorý nevykazuje znaky rozhodnutí uvedených v § 238 ods. 1, 2 a 3 O.s.p., voči ktorým bolo dovolanie prípustné. V danej veci by preto dovolanie bolo prípustné, len ak by v konaní došlo k procesným vadám uvedeným v § 237 ods. 1 písm.a/ až g/ O.s.p. (tzv. dôvody zmätočnosti rozhodnutia). Dovolatelia procesné vady konania v zmysle § 237 ods. 1 písm.a/ až e/ a g/ O.s.p. nenamietali a vady tejto povahy nevyšli ani v dovolacom konaní najavo.

10. Dovolatelia namietali, že odvolací súd im odňal možnosť konať pred súdom tým, že o ich odvolaní rozhodol bez nariadenia pojednávania.

11. Dovolací súd k tejto námietke žalobcov uvádza, že podľa právneho poriadku účinného do 30. júna 2016 platilo, že na prejednanie odvolania proti rozhodnutiu vo veci samej nariadi predseda senátu odvolacieho súdu pojednávanie vždy, ak a/ je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie, b/ súd prvého stupňa rozhodol podľa § 115a bez nariadenia pojednávania a je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie, c/ ide o konanie vo veciach porušenia zásady rovnakého zaobchádzania, d/ to vyžaduje dôležitý verejný záujem (§ 214 ods. 1 O.s.p.). V ostatných prípadoch bolo možné o odvolaní rozhodnúť aj bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.).

12. Z ustanovení § 214 ods. 1 a 2 O.s.p. vyplývalo, že (len) v prípadoch uvedených v § 214 ods. 1 O.s.p. bol odvolací súd povinný nariadiť pojednávanie, v ostatných prípadoch však mohol rozhodnúť aj bez nariadenia odvolacieho pojednávania. O tom, či v prípadoch, na ktoré sa nevzťahuje ustanovenie § 214 ods. 1 O.s.p., bude nariadené odvolacie pojednávanie, rozhodoval odvolací súd sám. V danom prípade : a/ odvolací súd dospel k záveru, že netreba zopakovať alebo doplniť dokazovanie, b/ súd prvej inštancie nerozhodoval podľa § 115a bez nariadenia pojednávania, a teda nebolo potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie, c/ nejde o konanie vo veciach porušenia zásady rovnakého zaobchádzania a d/ nariadenie odvolacieho pojednávania nevyžadoval ani dôležitý verejný záujem.

13. Z týchto dôvodov dospel dovolací súd k záveru, že postup odvolacieho súdu v danom prípade zodpovedal § 214 O.s.p. a nemal za následok procesnú vadu konania v zmysle § 237 ods. 1 písm.f/ O.s.p.

14. Žalobcovia v dovolaní namietali, že súd prvej inštancie sa vôbec nezaoberal nimi navrhnutými dôkazmi.

15. Podľa právneho poriadku účinného do 30. júna 2016 platilo, že súd nie je viazaný návrhmi strán na vykonanie dokazovania a nie je povinný vykonať všetky navrhované dôkazy. Posúdenie návrhu na vykonanie dokazovania a rozhodnutie, ktoré z nich budú v rámci dokazovania vykonané, je vždy vecou súdu (viď § 120 ods. 1 O.s.p.), a nie strán sporu. Postup súdu, ktorý v priebehu konania nevykonával všetky stranou sporu navrhované dôkazy alebo vykonal iné dôkazy na zistenie skutkového stavu, nezakladá prípustnosť dovolania proti rozhodnutiu odvolacieho súdu podľa § 237 ods. 1 písm.f/ O.s.p., lebo týmto postupom súd neodňal strane možnosť pred súdom konať (porovnaj R 37/1993 a R 125/1999).

16. Žalobcovia taktiež namietali nesprávne právne závery súdu prvej inštancie ako aj odvolacieho súdu.

17. Právne posúdenie vecí súdmi nižších inštancií bolo v konštantnej judikatúre Najvyššieho súdu Slovenskej republiky považované za relevantný dovolací dôvod, ktorým bolo možné odôvodniť procesne prípustné dovolanie, o taký prípad ale v danej veci nešlo, zároveň je ale zhodne zastávaný názor, že prípadné nesprávne právne posúdenie vecí súdmi nižších inštancií nezakladalo procesnú vadu konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. (viď R 54/2012 a tiež niektoré ďalšie rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, napríklad vo veciach sp. zn. 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, sp. zn. 6 Cdo 41/2011, 7 Cdo 49/2012, 7 Cdo 212/2013), preto sa

dovolací súd správnosťou právneho posúdenia veci odvolacím súdom nezaoberal.

18. Vzhľadom na uvedené možno zhrnúť, že v danom prípade prípustnosť dovolania žalobcov nemožno vyvodiť z ustanovenia § 238 O.s.p., ani z ustanovenia § 237 ods. 1 O.s.p. Najvyšší súd Slovenskej republiky preto dovolanie žalobcov podľa § 447 písm.c/ C.s.p. ako procesne neprípustné odmietol bez jeho meritórneho dovolacieho prieskumu.

19. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

20. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.